

Jaarverslag 2020

Veiligheidsdienst Aruba

INHOUDSOPGAVE

Foto: Richard F. Ebert 2016

Voorwoord	2
Impact van Covid-19 op de dienst.....	3
Aandachtsgebieden.....	4
Politiek Geweld en Terreur	5
Informatiebeveiliging	6
Politieke Heimelijke Beïnvloeding.....	7
Venezuela	8
Beveiligingsbevordering	9
Landsverordening VDA.....	9
Samenwerking	9
Bedrijfsvoering	9

¹ Bron foto: <https://www.fototante.de/img/shop/California-Leuchtturm-Aruba-Sonnenaufgang.jpg>

² Bron cover foto: https://colorsofaruba.com/admin/wp-content/uploads/2016/11/sunset_california_lighthouse_06.jpg

Voorwoord

De VDA is voortdurend bezig om onzichtbare dreigingen tegen fundamentele belangen van Aruba zichtbaar te maken.

De dienst beschermt de nationale veiligheid door steevast te blijven voldoen aan diens wettelijke doelstelling en taakstelling, ongeacht de omstandigheden, door altijd alert en waakzaam te zijn om mogelijke risico's voor de staatsveiligheid te signaleren en bij te dragen aan controle en beperking van die risico's.

Conform art. 36 van de Landsverordening Veiligheidsdienst Aruba brengen de ministers een schriftelijk verslag uit aan de Staten over de werkzaamheden van de dienst in het voorafgaande kalenderjaar. Dit jaarverslag geeft uitvoering aan deze wettelijke verplichting.

De vuurtoren in dit jaarverslag staat symbool voor de rol van de veiligheidsdienst bij het voortbestaan van het staatsrechtelijk bestel van Aruba. De vuurtoren waarschuwt voor gevaar en geeft door middel van het licht in het donker hoop en richting om terug te kunnen keren naar veiligheid. De Willem III toren dat in het logo van de VDA centraal staat, was de eerste vuurtoren van het eiland waar het licht voor het eerst op 19 februari 1868 brandde. Willem III toren was vroeger onderdeel van een verdedigingsfort en heeft in de logo van de VDA de betekenis van uitkijktoren, de waakzame diener, bewust van gevaar, met de klok op kwart voor twaalf, altijd klaar voor actie.

Foto door: Gerald Rasmijn

Bron: National Library of Aruba, Public domain, via Wikimedia Commons

Impact van Covid-19 op de dienst

Het jaar 2020 werd gekenmerkt door Covid-19 en de gevolgen ervan op alle aspecten van de samenleving. Alles wat als vanzelfsprekend werd beschouwd, was in één klap veranderd. Decennialang was Aruba afhankelijk van het toerisme als pilaar van de economie. Covid-19 bracht ook dit stevig pilaar tot wankelen met als gevolg een economische crisis die effecten heeft gehad op sociale aspecten in de samenleving. Covid-19 raakte iedereen op Aruba zowel persoonlijk als in hun werk. Voor de VDA betekende de pandemie en de maatregelen die ter bestrijding van verspreiding van het virus zijn genomen een verstoring van de reguliere bedrijfsvoering maar ook een uitdaging voor het verzamelen van informatie die wordt verkregen door menselijke bronnen, zgn. *humint*. Onze belangendrager is tijdig ingelicht over de gevolgen van deze beperkingen voor onze werkzaamheden en informatiepositie. De dienst vond zich genoodzaakt in rap tempo over te gaan tot het gebruik van digitale platformen om continuïteit van het werk te kunnen garanderen, echter met beperkingen wegens rubricering van de informatie waarmee de dienst werkt. Het was in dit kader noodzakelijk om te investeren in virtuele platformen om de communicatie tussen medewerkers intern te vergemakkelijken alsmede om in contact te kunnen blijven met externe partners. De dienst heeft hardware moeten aanschaffen om op afstand werken door medewerkers mogelijk te maken. Om de veiligheid van de verbindingen te kunnen garanderen van alle apparaten die door de dienst worden gebruikt, is de nodige software aangeschaft. Deze investeringen in middelen om continuïteit van de werkzaamheden van de dienst mogelijk te maken, waren noodzakelijk maar niet begroot.

Ik spreek mijn lof en waardering uit voor alle collega's die zelfs onder moeilijke omstandigheden zich blijvend hebben ingezet voor het garanderen van de continuïteit in de werkzaamheden van de VDA.

De pandemie en de impact ervan op de wereld en de samenleving heeft nieuwe risico's voor de nationale veiligheid meegebracht. Hierdoor heeft de dienst diens focus verschoven richting onze beveiliging bevorderende taak om te kunnen voldoen aan de noodzaak om adviezen te kunnen geven, met als doel verhoging van de weerbaarheid ter bescherming van vitale belangen van Aruba. De Dienst moest intern snel schakelen om relevante producten richting onze belangendragers uit te brengen.

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de werkzaamheden van de dienst in het jaar 2020, met als uitgangspunt de belangrijkste ontwikkelingen binnen de aandachtsgebieden, zoals in het jaarplan 2020 is vastgesteld.

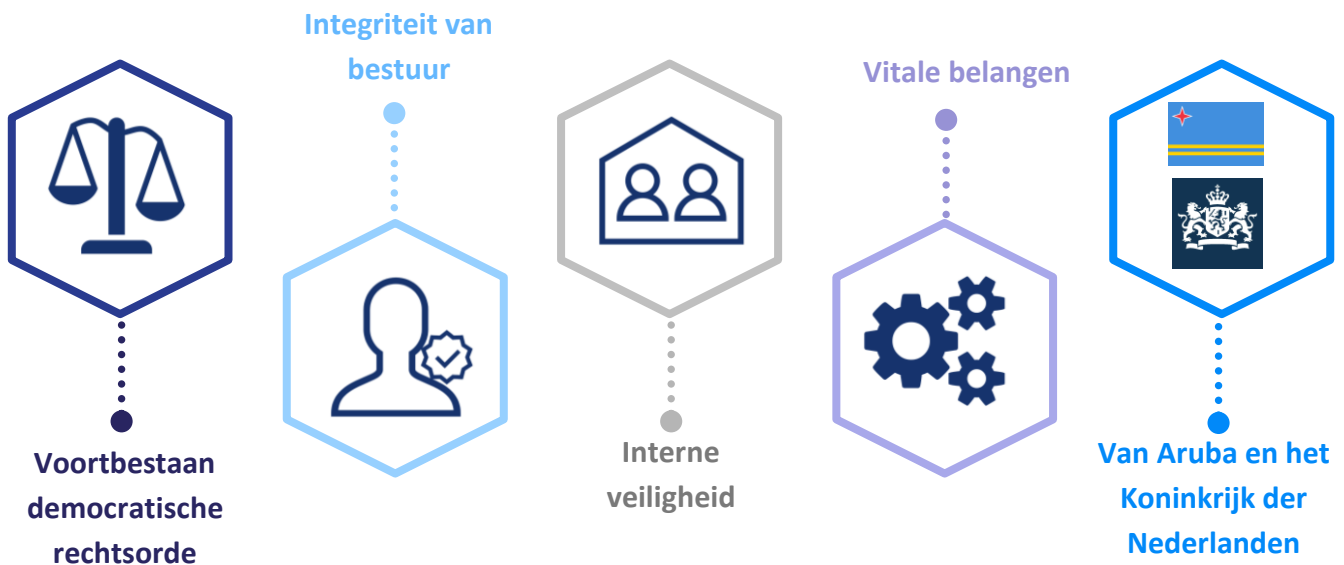
Juri Nicolaas
Hoofd Veiligheidsdienst Aruba

Aandachtsgebieden

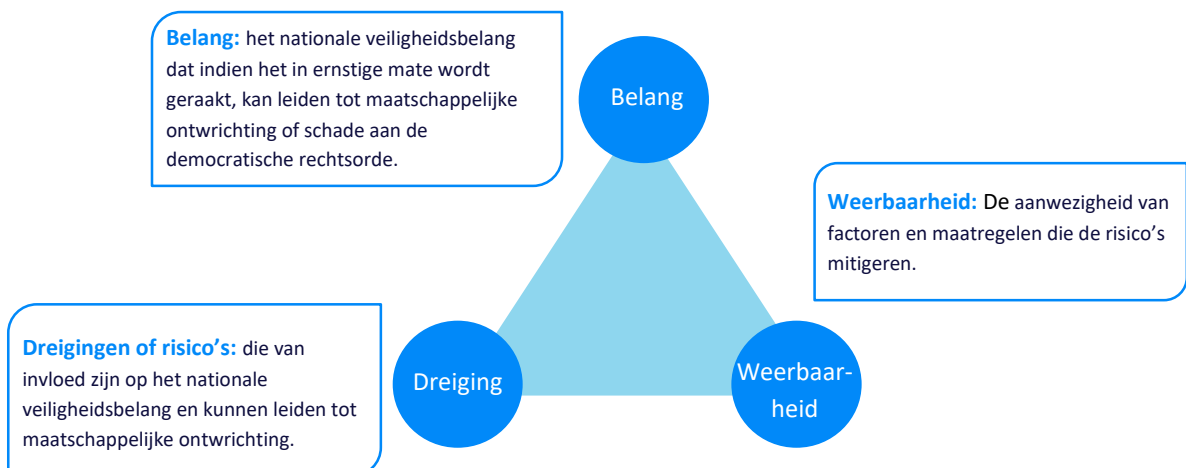
De wettelijke taken van de VDA krijgen nadere invulling middels een aantal aandachtsgebieden. Deze aandachtsgebieden zijn afgeleid van de fundamentele belangen die de dienst moet beschermen.

Fundamentele belangen

Risico Driehoek

De risico driehoek staat centraal bij het uitvoeren van onze wettelijke taken. Het uitgangspunt van de dienst zijn de te beschermen fundamentele belangen voor de nationale veiligheid en het vaststellen van de risico's voor deze belangen. De risico's worden vastgesteld door mogelijke dreigingen in kaart te brengen door informatie te verzamelen over personen en organisaties waarvan een ernstig vermoeden bestaat dat ze een dreiging vormen voor de nationale veiligheid. De Dienst levert een bijdrage aan verhoging van de weerbaarheid door middel van onze (inlichtingen)producten en adviezen.

Politiek Geweld en Terreur

Terrorisme

Onder dit aandachtsgebied vallen alle soorten activiteiten die vanuit een ideologisch motief gericht zijn op het aanrichten van schade die de maatschappij kan ontwrichten, met als doel maatschappelijke verandering teweeg te brengen, angst aan te jagen of de politieke besluitvorming te beïnvloeden. In recente jaren vormt het jihadistisch terrorisme de grootste dreiging voor Westerse democratieën. Door middel van samenwerking met collega diensten op het onderwerp terrorisme houdt de VDA regionale en mondiale tendensen en ontwikkelingen bij om mogelijke terroristische dreiging voor de nationale veiligheid te kunnen signaleren. Op het gebied van terrorisme financiering zijn er verschillende lokale organisaties die zich bezighouden met dit thema. Er is nog ruimte voor versterking van de structurele samenwerking om vermoedens van terrorisme financiering in een zo vroeg mogelijk stadium te kunnen signaleren en onderzoeken.

Politiek Activisme

Burgers hebben het recht om te manifesteren, echter op moment dat er sprake is van gebruik van ondemocratische methoden wordt dit beschouwd als politiek activisme en kan het een dreiging vormen voor de democratische rechtsorde. Het jaar 2020 was een bewogen jaar v.w.b. maatschappelijke bewegingen met als gemeenschappelijk factor een ontevredenheid over het functioneren van de overheid en wantrouwen in politici, wat versterkt werd door strafrechtelijke onderzoeken naar corruptie door (voormalige) bestuurders. Deze ontevredenheid kwam tot uiting in o.a. bedreigingen die richting de minister-president en politici werden uitgesproken, het plegen van vandalisme aan het bestuurskantoor, het oproepen tot sabotage van kritieke infrastructuur en manifestaties. De VDA heeft bijzonder aandacht voor personen of organisaties waarvan hun activiteiten een dreiging kunnen vormen voor de democratische rechtsorde. De Dienst heeft op nauwe voeten de ontwikkelingen gevolgd m.b.t. bewegingen die de potentie hadden om te slaan in politiek activisme om zo tijdig dreigingen voor de staatsveiligheid te kunnen signaleren.

Om risico's tegen personen of vitale onderdelen van de samenleving te kunnen controleren en beperken, levert de VDA relevante informatie m.b.t. dreigingen aan o.a. het stelsel bewaken en beveiligen die bij het NCTVI is ondergebracht en verantwoordelijk is voor het nemen van maatregelen ter bescherming van personen en objecten die in het stelsel zijn opgenomen. De VDA levert informatie over mogelijke dreigingen die tot kennis van de dienst komt bij de uitvoering van diens wettelijke taken middels een ambtsbericht aan het OM met als doel handelingsperspectief te bieden. De VDA verstrekt ook direct informatie aan vitale sectoren, overheidsdiensten en ministers met als doel het bevorderen van het nemen van maatregelen ter verhoging van de weerbaarheid.

Informatiebeveiliging

Door de pandemie zijn mensen wereldwijd, maar zeker ook lokaal meer gebruik gaan maken van het internet om te werken, communiceren, het volgen van onderwijs, aankopen te doen e.d. Cybercriminelen hebben niet stilgezeten en hebben gebruik gemaakt van de toegenomen onlineactiviteiten om aanvallen te doen op computernetwerken en systemen van zowel individuen, organisaties en bedrijven. Veelvoorkomende vormen van cybercriminaliteit zijn o.a. phishing, scams en het plaatsen van malware en ransomware. Cybercriminaliteit vormt ook een dreiging voor de staatsveiligheid indien er door een cyberaanval actoren toegang krijgen tot staatsgeheime informatie, vitale processen worden verstoord of aangetast met als gevolg sociaal maatschappelijke ontwrichting.

De regering had in 2020 concrete stappen gezet richting digitalisering van hun dienstverlening en werkprocessen gebruikmakend van digitale platformen. Naarmate de overheid verder digitaliseert, wordt het belang van informatiebeveiliging en het nemen van maatregelen om cyberaanvallen tegen te gaan steeds belangrijker. De VDA had in 2020 verschillende adviezen gegeven ter signalering van mogelijke risico's in het cyberdomein en ter verhoging van de cyberveiligheid door de overheid en de vitale sectoren. Vanuit onze beveiliging bevorderende taak heeft de VDA met de vitale sectoren sessies gehouden over nieuwe risico's in het cyberdomein als gevolg van de covid-19 pandemie wereldwijd en het belang van het nemen van maatregelen om deze risico's te mitigeren. Richting onze belangendragers zijn er ook adviezen ter verhoging van de weerstand tegen cyberaanvallen en ter bevordering van de beveiliging van informatie gestuurd.

Rubricering

In de *Landsverordening Bevordering Staatsveiligheid (AB 1996 no. GT 32)* wordt de VDA belast met naleving van het toezicht op bescherming van gegevens waarvan de geheimhouding door het belang van de veiligheid van de Staat wordt geboden. Om gegevens van de overheid te kunnen beschermen dient de minister van Algemene Zaken regels te stellen inzake de rubricering van overheidsbescheiden die in het belang van de staatsveiligheid geheim dienen te worden gehouden. De minister stelt voorts regels met betrekking tot de wijze van opslag van deze bescheiden. De VDA ontleent aan deze landsverordening diens verantwoordelijkheid voor informatiebeveiliging van overheidsgegevens die van vitaal belang zijn voor Aruba. De Dienst heeft in dit kader aandacht besteed aan voorbereidingen voor de totstandkoming van de noodzakelijke wettelijke borging om overheidsgegevens te kunnen rubriceren. De dienst heeft de noodzaak van regels m.b.t. rubricering van overheidsgegevens bij de belangendrager(s) onderstreept. Hoe meer de overheid in de richting van e-governance gaat, hoe belangrijker het wordt de nodige regels en wettelijke borging te hebben om overheidsgegevens te kunnen beschermen. Digitalisering van overheidsprocessen gaat hand in hand met rubricering ter bescherming van genoemde processen en informatie.

Cybersecurity Strategie

De Veiligheidsdienst is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van de nationale cybersecurity strategie en doet dit in samenwerking met de NCTVI. De Cybersecurity Strategie vloeit voort uit de Cybersecurity Taskforce als onderdeel van de Masterplan voor economisch herstel en innovatie Aruba. Voortbouwend op de cyber roadmap dat op initiatief van de VDA in 2017 is opgesteld in samenwerking met TNO. Een nationale cybersecurity strategie is een strategisch plan om de nationale digitale veiligheid en weerbaarheid te verbeteren om vitale infrastructuur en vitale informatie infrastructuren en processen op een nationaal niveau te beschermen. Middels de nationale cyber security strategie worden de nationale doelstellingen en prioriteiten vastgesteld om de visie van een digitaal weerbaar en veilig Aruba te kunnen bereiken. VDA is al sinds een aantal jaren bezig met het thema cybersecurity en de risico's van cyberdreiging op vitale processen en vitale belangen van Aruba. De nationale strategie zal de nodige structuur en verantwoordelijkheden m.b.t. aansturing van cyber security vastleggen.

Data lek

In een omgeving waar informatie digitaal wordt verzameld, gedeeld en bewaard is het risico groter dat de gegevens gecompromitteerd raken bij onvoldoende bescherming. In het kader van crisismanagement van de covid-19 pandemie werd er in rap tempo een *app* ontwikkeld om het aantal Corona-testen en Corona-besmettingen bij te kunnen houden, contact tracing te verrichten en quarantaine en isolatie voorschriften te kunnen controleren. VDA was in een vroeg stadium van de ontwikkeling van een *app* betrokken geweest en had middels een risicoanalyse advies gegeven over de noodzakelijke maatregelen ter beveiliging van de gegevens die middels de app zouden worden verzameld. Bij het delen van de verzamelde informatie afkomstig van de app ter bescherming van de publieke gezondheid is een data lek ontstaan, waardoor medische patiëntgegevens figuurlijk op straat kwamen te liggen. De VDA heeft vanuit haar verantwoordelijkheid voor informatiebeveiliging en haar beveiliging bevorderende taak een beveiliging assessment verricht naar het data lek en heeft aanbevelingen gegeven m.b.t. technische en organisatorische maatregelen die noodzakelijk waren ter beveiliging van de data aan onze belangendrager en betrokken overheidsdiensten.

Politieke Heimelijke Beïnvloeding

China

De VDA heeft sinds een aantal jaren aandacht voor mogelijke dreigingen voor de nationale veiligheid vanuit Chinese activiteiten. De ontwikkelingen in de regio v.w.b. Chinese activiteiten en investering vormen de aanleiding om mogelijke beïnvloeding en inmenging van China op Aruba inzichtelijk te willen maken. De aanwezigheid van een consulaat op Curaçao is illustratief voor de Chinese interesse voor de Caribische delen van het Koninkrijk. Chinese investeringen kunnen potentiële veiligheidsrisico's met zich meebrengen. Mogelijke dreiging voor de staatsveiligheid ontstaat bij overname van vitale processen door buitenlandse investeerders, met als mogelijk gevolg verstoring van de continuïteit van processen, creëren van strategische afhankelijkheid en aantasting van geheime informatie.

Misbruik van politiek/corruptie

Een subcategorie van het aandachtsgebied politieke/heimelijke beïnvloeding is misbruik van politiek en corruptie binnen de overheid en bestuursorganen. Corruptie en misbruik maken van de politiek heeft gevolgen voor het vertrouwen van de burger in de regering. Dit tast de integriteit van het bestuur aan en dus ook het voortbestaan van de democratische rechtsorde. Waar het openbaar ministerie strafrechtelijk onderzoek doet op basis van een verdenking dat er een strafbaar feit is gepleegd, kan de veiligheidsdienst onderzoek doen naar personen en organisaties waarvan een ernstig vermoeden bestaat dat ze een risico vormen voor de belangen van Aruba, waaronder voor de integriteit van bestuur en het voortbestaan van de democratische rechtsorde.

Grensoverschrijdende criminaliteit

De Dienst heeft in het afgelopen jaar meer aandacht gehad voor de effecten van grensoverschrijdende criminaliteit in de vorm van ondermijning van de democratische rechtsorde en integriteit van bestuur. Aruba is door de geografische ligging tussen de drugs producerende landen in Zuid-Amerika en de afzetmarkt in de V.S. en Europa aantrekkelijk voor de doorvoer en ondersteuning aan activiteiten gerelateerd aan drugscriminaliteit. Venezuela speelt tegenwoordig een belangrijk rol in de internationale drugshandel en kent een veelheid aan transnationale criminele groepen die zich bezighouden met de handel in drugs, goud, mensenhandel en andere criminele activiteiten. In 2020 waren er grote drugsvangsten geweest in de wateren rondom Aruba door o.a. de Nederlandse stationsschip dat ingezet wordt voor counter-drugsoperaties. Grensoverschrijdende criminaliteit vormt een mogelijke risico voor de staatsveiligheid omdat misbruik kan worden gemaakt van bestaande samenlevingsstructuren en ondermijning van deze structuren kan de samenleving ontwrichten. Ondermijning kan ook de integriteit van het bestuur aantasten. Om mogelijke risico's voor de staatsveiligheid tijdig te kunnen duiden richt de VDA zich op een structurele samenwerking met lokale en internationale (justitiële) partners op dit onderwerp. De samenwerking krijgt

structuur door middel van specifieke onderwerpen die raakvlakken hebben met risico's voor de staatsveiligheid. De dienst monitort verschillende trends zodat er tijdig signalen kunnen worden herkend en geïdentificeerd om adviezen te kunnen geven ter controle en beperking van risico's voor de nationale veiligheid.

Venezuela

De situatie in Venezuela heeft impact op de regionale stabiliteit en veiligheid en heeft raakvlakken met verschillende fundamentele belangen van Aruba en kan hierdoor niet enkel onder een aandachtsgebied worden geplaatst. De dienst identificeert risico's voor de interne veiligheid, integriteit van bestuur en de democratische rechtsorde. De VDA heeft door middel van inlichtingenproducten onze belangendrager(s) en partners geïnformeerd over gesignaleerde risico's voor de nationale veiligheid.

Op politiek vlak zit het Maduro-regime sinds de parlementsverkiezingen in 2020 steviger in het zadel, terwijl de oppositie partijen nog altijd versnipperd en verzwakt zijn. De positie van Juan Guaido als interim-president is verder verzwakt na de parlementaire verkiezingen en hij is niet in staat gebleken invloed uit te kunnen oefenen om daadwerkelijk politieke verandering te brengen. Door de impact van de pandemie wereldwijd, keerden veel Venezolaanse burgers die zich in de regio bevonden terug naar Venezuela terwijl er door lockdown maatregelen de grenzen tussen verschillende landen in het Zuid-Amerikaans continent voor een periode gesloten bleven. De sociaaleconomische situatie in Venezuela is in het afgelopen jaar niet beter op geworden.

Migratie

De grens tussen Aruba en Venezuela is sinds 2019 gesloten. Aruba ligt 24 km verwijderd van de Venezolaanse kust en had ongeacht de gesloten grenzen te maken gehad met illegale aanlandingen in het afgelopen jaar. De aanhoudende sociaaleconomische crisis en onveiligheid zijn voor velen reden om het land te ontvluchten. De VDA had aandacht voor de illegale migratie in samenwerking met de partners verantwoordelijk voor de grensveiligheid om onze belangendragers te kunnen informeren over ontwikkelingen op dit gebied die een risico kunnen vormen voor de nationale veiligheid.

Misbruik van ons grondgebied

Aruba werd in 2020 wederom genoemd door Venezuela als land die ondersteuning geeft aan personen en organisaties die hun soevereiniteit en democratische rechtsorde ondermijnen. Er was in 2020 een gefaalde staatscoup in Venezuela waarbij Amerikaanse huursoldaten gevangen werden genomen. Personen op Aruba zouden een ondersteunende rol spelen in de operatie tegen de Venezolaanse staatshoofd, volgens het Maduro regime. Aruba kwam verder ook in het nieuws omdat een tanker afkomstig uit Trinidad & Tobago, wat geladen was met benzine Aruba als eindbestemming had opgegeven. Deze tanker kwam echter nooit op Aruba aan, maar werd vervolgens in Venezolaanse wateren gesignaleerd. Op deze manier werden Amerikaanse sancties omzeild. Door onze ligging t.o.v. Venezuela bestaat er een reëel risico dat ons grondgebied misbruikt wordt door actoren met politieke doeleinden of om bijvoorbeeld sancties te omzeilen.

Externe actoren in de regio

Door Amerikaanse sancties ontstond er een groot tekort aan benzine in Venezuela, alsmede een tekort aan olieproducten die noodzakelijk zijn voor de raffinage van de zware ruwe olie. Iran schoot Venezuela te hulp met de levering van benzine, alsmede ondersteuning in de vorm van materieel en onderdelen t.b.v. de olieproductie. De Verenigde Staten heeft als onderdeel van een antidrugs operatie schepen met militaire capaciteiten naar de regio gestuurd om te patrouilleren. De aanwezigheid van Iraanse schepen in de regio zorgde voor spanning met de V.S. Grootmachten zoals China en Rusland zijn nog steeds bondgenoten van Venezuela met belangen in de regio. Dit draagt bij aan de complexiteit van geopolitieke belangen in de regio in relatie tot Venezuela.

Grensveiligheid

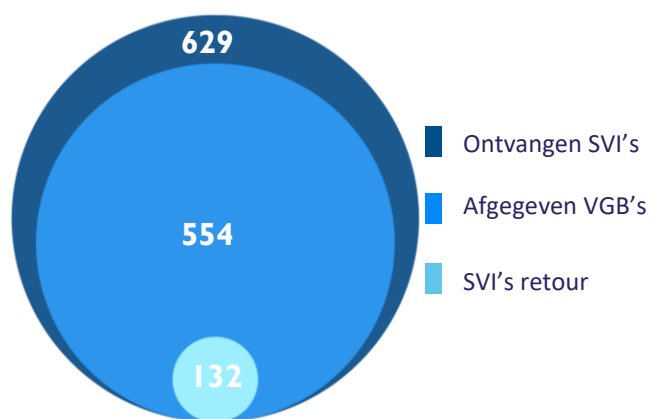
Geautomatiseerd uitvoeren van het grenstoezicht neemt een meer prominente rol in het werkproces bij zowel lucht- en zee grenzen. Om een bijdrage te kunnen leveren aan de versterking van de grenzen en de grensveiligheid heeft de dienst deelgenomen aan de vervolg APIS (Advanced Passenger Information Service)/PNR (Passenger Name Record) en ESTA (Electronic System for Travel Authorization) overleggen. Tevens is vervolg gegeven aan de deelname van de Regionale Werkgroep API. Met als doelstelling uitwisseling van kennis en ervaringen tussen de Caribische delen van het Koninkrijk en Nederland. Voor het creëren van uniformiteit tussen de Koninkrijkslanden en ter vastlegging 'best practices' in het handboek/implementation guide API Dutch Caribbean. De VDA beschouwt API/PNR van belang voor de bestrijding van high impact crimes en versterking van de grenzen en heeft dit onderwerp met regelmaat aangedragen voor de reguliere Justitieel Vijfhoek overleg.

Veiligheidsonderzoeken

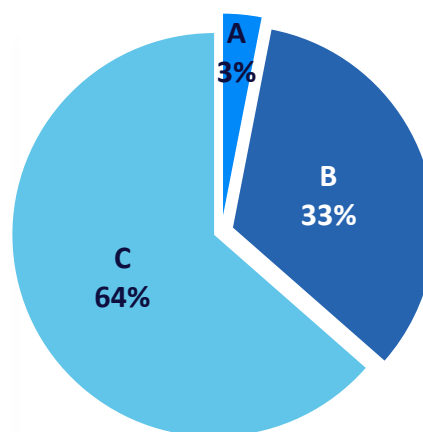
De VDA verricht veiligheidsonderzoeken voor vertrouwensfuncties, die middels een Lbham zijn vastgesteld. In 2020 zijn er een aantal nieuwe vertrouwensfuncties aan de Landsbesluit aanwijzing vertrouwensfuncties en veiligheidsonderzoeken toegevoegd, nl. voor personen met functies bij het Kabinet Gouverneur en Bureau Integriteit Aruba. Het merendeel van de aanvragen voor het verrichten van een veiligheidsonderzoek is afkomstig van functies op de luchthaven en zeehavens. Door de lockdown maatregel in het kader van Covid-19 was de luchthaven voor een aantal maanden gesloten. Er zijn hierdoor ca. 50% minder SVI-formulieren ontvangen vergeleken met het jaar 2019.

De VDA had in 2020 een inhaalslag gemaakt in veiligheidsonderzoeken bij zowel de Kustwacht als bij de Douane. De VDA dient bij de uitvoering van een veiligheidsonderzoek zich te houden aan de wettelijk bepaalde beslissingstermijn zoals bepaald in art. 6, lid 2 Lbham aanwijzing vertrouwensfuncties en veiligheidsonderzoeken. De dienst dient binnen uiterlijk 12 weken een veiligheidsonderzoek af te ronden, zij het met een positief resultaat waarbij de persoon een verklaring van geen bezwaar (VGB) krijgt of een weigering van de VGB. De betrokkene heeft bij geval van een weigering van de VGB de mogelijkheid om in bezwaar te gaan tegen deze beslissing. In 2020 had de VDA 11 VGB's geweigerd of ingetrokken wegens onvoldoende waarborgen of wegens onvoldoende gegevens. In 2 gevallen was de betrokkene in bezwaar gegaan tegen de beslissing.

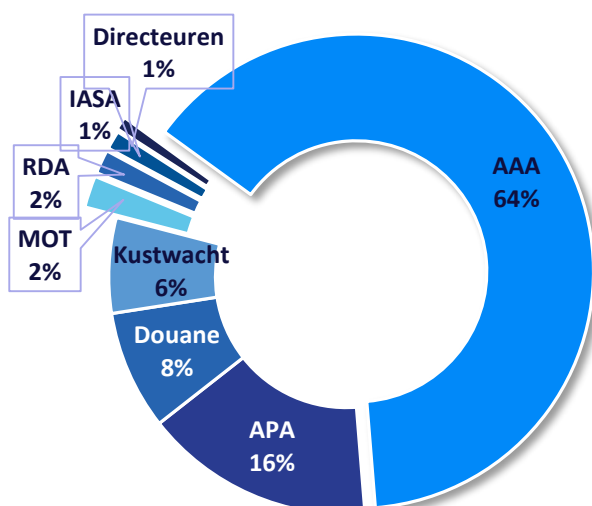
Veiligheidsonderzoeken in cijfers

In 2020 had de VDA
554 VGB's afgegeven.

64% van de afgegeven VGB's
betreft een C-niveau onderzoek

64% van de
veiligheidsonderzoeken werd
verricht voor functies bij de
luchthaven.

Voor de lijst van vertrouwensfuncties bezoek:
<https://vda.aw/veiligheidsonderzoek/>

Beveiligingsbevordering

Conform de c-werkzaamheid van VDA is de dienst belast met het bevorderen van het nemen van maatregelen ter beveiliging van in het belang van Aruba geheim te houden gegevens en voor de instandhouding van het maatschappelijk leven van vitaal belang zijnde delen van de overheid. In 2020 is de focus van de werkzaamheden van de dienst komen te liggen op de beveiliging bevorderende aspecten, waaronder het geven van adviezen ter verhoging van de weerbaarheid tegen dreigingen voor vitale belangen van Aruba en het geven van adviezen gericht op informatiebeveiliging van geheim te houden gegevens van de overheid.

Nationale veiligheid Covid-19 Risicoanalyse

In het beginstadium van de uitbraak van covid-19 op Aruba had de VDA ondersteuning gegeven aan het crisisteam door dagelijks een risicoanalyse op te stellen. De effecten van een pandemie kunnen maatschappij ontwrichtende gevolgen hebben voor o.a. de gezondheidszorg, de economie, de interne veiligheid en andere vitale belangen van Aruba. De VDA heeft mogelijke dreigingen in kaart gebracht en deze beoordeeld naar de *ernst* van het effect indien de dreiging zich daadwerkelijk voordoet. Weerstand verhogende maatregelen zijn ook meegenomen en er werd per dreiging beoordeeld wat de *waarschijnlijkheid* zou zijn dat een bepaalde dreiging zich zou voordoen. Deze informatie werd in een risico matrix verwerkt om het crisisteam te ondersteunen bij de besluitvorming m.b.t. het crisismanagement.

De risico driehoek staat centraal bij een risico gebaseerde aanpak. VDA heeft bijgedragen aan een dashboard dat door FUTURA³ is ontwikkeld om relevante data over de aard en omvang van de Corona-besmettingen visueel te presenteren. Het dashboard was bestemd ter ondersteuning van de besluitvormingsprocedure door het crisisteam met een risico gebaseerde aanpak als uitgangspunt.

Risk assessment matrix

		Ernst				
Waarschijnlijkheid		Gering	Klein	Matig	Groot	Catastrofaal
	Zeldzaam					
	Onwaarschijnlijk					
	Mogelijk					
	Waarschijnlijk					
	Bijna zeker					

Risiconiveau

- ▲ Laag
- ▲ Middel
- ▲ Hoog
- ▲ Kritiek

³ FUTURA ondersteunt de Arubaanse regering bij het ontwerpen, ontwikkelen en implementeren van een nationale innovatiestrategie d.m.v. projecten.

Energy Security

Energie is van vitaal belang voor Aruba vanwege haar grote invloed op de samenleving en de economie. Energie en drinkwater (geproduceerd met energie) zijn basisbehoeften en spelen een rol in bijna alle maatschappelijke en economische activiteiten. Een continue levering hiervan is van vitaal belang voor het goed functioneren en het waarborgen van het welzijn van de Arubaanse samenleving en economie, de energiesector is hiertoe aangemerkt als een kritische infrastructuur. De Veiligheidsdienst Aruba is betrokken geweest bij het energiebeleid van Aruba waarin de positie van de regering ten aanzien van factoren die van invloed zijn op de toekomstige energievraag, de ontwikkeling van het energiesysteem en de toekomstige energievoorziening zijn vormgegeven. Als onderdeel van de door de overheid gecoördineerde *Master Plan for Economic Recovery and Innovation* heeft de VDA deel uitgemaakt van de *Taskforce Energy Security and Energy Transition*. In dit verband leverde de dienst een bijdrage aan de ontwikkeling van een nationale energy security risicoanalyse. Het doel hiervan is om bij alle betrokken stakeholders de kwetsbaarheden, mitigerende maatregelen en risico's m.b.t. de productie en levering van energie te inventariseren. De VDA had voorts advies gegeven aan de vitale sector en onze belangendrager over de noodzaak van het uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan vitale infrastructuur dat essentieel is voor de productie van energie en het functioneren van de economie.

Covid-19 Vaccin

Het Covid-19 vaccin is door de regering als vitaal verklaard aangezien het belang ervan ter bescherming van de volksgezondheid. De VDA heeft in dit kader beveiliging bevorderend advies gegeven m.b.t. het nemen van maatregelen ter bescherming van het transport en opslag van de vaccins. Het advies betrof zowel fysieke en organisatorische maatregelen ter beveiliging van het transport van de grote ladingen vaccins van het vliegtuig naar de opslagplaats als advies voor de beveiliging van de opslaglocatie van de vaccins. Hiernaast had de VDA ook advies gegeven ter beveiliging van de informatie dat middels een digitaal registratiesysteem zou worden verzameld over de gevaccineerde populatie. De VDA had voorts aandacht voor mogelijke dreigingen tegen het vaccin proces.

Adviezen ter beveiliging personen, objecten en diensten

Vanuit de beveiligingstaak kan de dienst informatie verstrekken aan ministers en andere overheidsdiensten met als doel het treffen van veiligheidsbevorderende maatregelen t.a.v. personen, objecten en diensten waarvan hun functioneren van vitaal belang is voor de samenleving. In 2020 had de VDA verschillende veiligheidsbevorderende producten geleverd aan o.a. de vitale sectoren en overheidsdiensten. Zo had de dienst beveiligingsproducten geleverd t.b.v. het bezoek van hoogwaardigheidsbekleders, met betrekking tot dreigingen tegen politici en aan vitale sectoren over gesignaleerde risico's.

Landsverordening VDA

In 2020 werd het wetsvoorstel tot wijziging van de Landsverordening VDA naar de Staten verzonden. Er werd ook een nota van wijziging van een aantal artikelen in de Lv VDA via een versneld proces naar Raad van Advies gestuurd. Het wetsontwerp Lv VDA werd reeds in 2016 goedgekeurd door het Ministerraad en in 2020 werd het eindelijk aan de Staten aangeboden. De Dienst heeft over de wetswijzigingen een presentatie gegeven aan de fracties in het parlement.

In 2020 werd in het parlement de ontwerp landsverordening integriteit Ministers en kandidaat-Ministers behandeld. De VDA heeft in deze landsverordening een rol bij de screening van ministers. Er werd in dit kader vragen van een parlementslid beantwoord over de rol van de VDA bij de screening van kandidaatsministers.

Samenwerking

Door de pandemie en de maatregelen om verspreiding van het virus tegen te gaan is de samenwerking met zowel internationale partners als lokale partners in 2020 tijdelijk verstoord geweest door beperkingen om elkaar fysiek te kunnen treffen. Door het vertrouwelijke karakter van de informatie waarmee de Dienst werkt was het niet altijd mogelijk om middels virtuele platformen de samenwerking met partners voort te zetten. De Dienst was gedurende 2020 afhankelijk van schriftelijke correspondentie middels beveiligde lijnen voor de communicatie met onze partners, zuster- en collega diensten.

Samenwerking met lokale partners

In de eerste helft van het jaar werden alle overleg vormen met lokale partners stilgezet. In de tweede helft van het jaar konden weer vergaderingen plaatsvinden en waar mogelijk werden er virtuele vergaderingen en videoconferenties gehouden.

Samenwerking internationaal

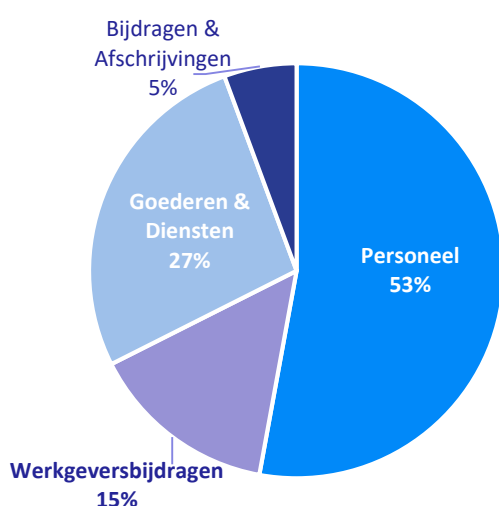
De VDA deelt normaliter jaarlijks mee aan verschillende conferenties, expertmeetings en overleg met verschillende collega diensten en internationale partners om te kunnen netwerken, kennis en expertise met elkaar te delen en om de samenwerking te bestendigen. In 2020 konden deze vergadering geen doorgang vinden door de situatie rondom Covid-19.

Hierdoor is de bestaande samenwerking op specifieke thema's met collega diensten op een laag pitje komen te staan. In de tweede helft van 2020 kon de VDA weer, met de nodige maatregelen, extern bezoek ontvangen van buitenlandse samenwerkingspartners en konden kennismakingsbezoeken weer plaatsvinden.

⁴ Bron: Noshha.photography, CC BY-SA 4.0 <<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>>, via Wikimedia Commons

Bedrijfsvoering

Begroting

De begroting van de VDA
bedroeg over 2020
Awg. 5.558.700.

Personeel

De VDA had in 2020 geen nieuwe medewerkers erbij gekregen, terwijl een tweetal medewerkers de dienst hadden verlaten. Het vertrek van twee medewerkers heeft voelbare effecten gehad op de organisatie, daar de werklast over het resterend personeel moest worden verdeeld. Door de beperkte ruimte om nieuw personeel aan te trekken, wordt de verdere ontwikkeling en groei van de dienst voorts belemmerd. De dienst staat voor een uitdaging om te blijven voldoen aan de werkzaamheden conform onze wettelijke taakstelling terwijl de capaciteit dat nodig is om kwalitatief goed werk te kunnen leveren ontoereikend is.

Interceptiesysteem

Het interceptiesysteem dat door de VDA, KPA en Landsrecherche wordt gebruikt, was aan vervanging toe. In 2020 is een nieuw interceptiesysteem aangeschaft en zijn er voorbereidingswerkzaamheden verricht voor ingebruikname van het nieuw systeem. Dit systeem is van essentieel belang voor de optimale uitvoering van operationele werkzaamheden door de dienst, m.n. het kunnen inzetten van bijzondere inlichtingenmiddelen conform art. 7, lid f, Lv VDA.

Voor meer informatie over de
Veiligheidsdienst Aruba:

www.vda.aw

Colofon

Dit openbaar jaarverslag 2020 is een uitgave van
de Veiligheidsdienst Aruba
juni 2021

VDA | VEILIGHEIDSDIENST ARUBA

Ministerie van Algemene Zaken

